

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Quomodo, & quo jure necessaria sit confeßio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO NONAGESIMA SECUNDA.

De Confessione Sacramentali.

PRÆCIPUAM difficultatem circa Confessionem discussimus
suprà cum de formâ absolutionis, nempe utrum possit quis con-
fiteri Sacerdoti absenti: reliqua itaque hic subjiciemus.

SECTIO PRIMA.

*Quomodo, & quo jure necessaria
sit Confessio?*

I.
Certum est
aliquam
confessionem
esse de essen-
tia sacra-
menti pœni-
tentia.

IN PRIMIS notandum confessio-
nem aliquam ita esse de essentiâ Sa-
cramenti Pœnitentiæ, ut sine eâ
omnino consistere non possit, quic-
quid opinentur Recentiores aliqui,
qui dicunt in extremâ necessitate, quando quis
subitò destituitur sensibus, ita ut nullum signum
externum dare possit, quo Confessionem petat;
hunc inquam dicunt, modo interius de peccatis
verè doleat, validè absolvi posse. Sed contra est,
quia hoc Sacramentum institutum est instar ju-
dicii, in quo ita necessaria est aliqua accusatio
ut sine ea nullum esse possit iudicium: unde in
nullo casu necessitatis potest dari hoc Sacramen-
tum sine Confessione, cum hæc sit pars illius
intrinsicè constitutiva, alioqui dicere quis posset
Baptismum similiter in casu necessitatis sine aquâ
in vino aut lacte dari posse.

II.
Moribundus,
si nullum
det, aut de-
derit signum
doloris, non
potest ab-
solvri.

Quare nullo modo probandus est mos, quem,
ut refert Præpositus dubio quinto usurpant non-
nulli, qui ipso facto quòd quis in Ecclesiâ vixe-
rit, si subitò destituitur sensibus, ita ut nullum
doloris signum edere possit, eum tamen absol-
vunt. Nec valet exemplum ductum ab Extremâ-
unctione, quæ nullo doloris signo edito solet
moribundis administrari; ad hoc enim Sacra-
mentum sufficit consensus internus, quem quis-
que vivens in Ecclesiâ habere præsumitur, nisi
constet contrarium; nullus enim est, qui non
optet media ad peccatorum remissionem ab Ec-
clesiâ usurpata sibi adhiberi: at verò ad Sacra-
mentum Pœnitentiæ confessio requiritur, &
consequenter signum aliquod externum, quo
quis se coram Sacerdote tanquam Judicis accuset,
quod non facit ipso facto quòd in Ecclesiâ vivat,
cum multi sine ullo peccatorum dolore vitam
transigant, Confessio autem debet esse dolorosa
accusatio, ut in superioribus dictum est.

III.
Hæc opinio
non obstat

Nec obstat quod docet Sanctus Augustinus
libro de Adulterinis conjugis capite ultimo;

ibi enim comparat pœnitentem cum Catechume-
no, & ait sicut Catechumeno, si subitò destituitur
sensibus administrari debet Baptismatis Sacra-
mentum, ita & pœnitenti Sacramentum Pœni-
tentia: unde sicut Catechumeni, ipso facto quod
essent Catechumeni petebant Baptismum, & nisi
aliquo modo eum petissent, baptizari non pote-
rant, ita nec pœnitens nisi aliquo modo confes-
sionem, aut absolutionem petisset, absolvi.
Probabile etiam est, Sanctum Augustinum illic
loqui de publicè pœnitentibus, qui vel diu age-
bant pœnitentiam aptequam absolventur, vel
saltem initio Quadragesimæ peccata illa publicè
recitabantur, & imponebantur Pœnitentiæ, &
circa finem Quadragesimæ dabatur absolutio.

Notandum secundò ex Disputatione primâ de
Pœnitentiâ, sectione secundâ, Sacramentum
Pœnitentiæ, & consequenter confessionem esse
ad salutem necessariam necessitate mediî, ita ut
sine eo vel in re vel voto nemo post Baptismum
lapsus in peccatum grave, salutem consequi
possit.

Difficultas ergo præsens est, utrum confessio
omnium peccatorum mortalium sit necessaria
jure divino. Hac in re, ut supra vidimus, Mon-
tanistæ & Novatiani negabant omnem hujusmo-
di obligationem, utpote qui potestatem omnem
peccata remittendi ab Ecclesiâ tollebant. His
consentiant Novatores nostri, qui licet inter se
nec in hoc, nec ullo fere alio puncto planè idem
sentiant, in eo tamen conveniunt, quòd Ecclē-
siam impugnent.

Conclusio vera & Catholica est, quam definit
Concilium Tridentinum sessione decima-quarta,
capite quinto, & canone septimo, lapsos post
Baptismum in peccata mortalia teneri jure divino
ea omnia Sacerdoti confiteri, ut eorum remissio-
nem obtineant. Hoc obiter probatum est supra,
Disputatione illâ primâ, sectione secundâ, cum
in re fortè idem sit ac Sacramentum Pœnitentiæ
esse necessarium necessitate mediî, unde cum
Christus per illa verba: *Quorum remisit pecca-
ta, &c.* crexerit tribunal, ante quod, ut ait Con-
cilium Tridentinum sessione decima-quarta, ca-
pite secundo, sicut tanquam reos voluit omnes
eos qui post Baptismum in crimen lapsi sunt,
necessariò

comparatio
illa S. Augu-
stini de Ca-
techumeno
recepta
Baptismi,
& sicut
recepta Sa-
cramenti
Pœnitentiæ.

IV.
Confessio est
necessaria
ad salutem
necessitate
mediî ad-
ulti, post Ba-
ptismum in
peccatum
grave lapsis

V.
Sine confes-
sione omnium
mortalium
necessaria
jure divino.

VI.
Veritas sa-
cramenti Car-
dinalis est, pe-
ccata omnia
mortalia
post Baptis-
mum commu-
niter esse
jure divino
confitenda.

necessario debent pro peccatorum remissione huc accedere, præsertim cum, ut ibidem diximus, alioqui frustra concessa Sacerdotibus fuisset potestas peccata judicialiter retinendi.

VII. Probationem hujus conclusionis latè profequuntur Coninck disput. quinta de Pœnitentiâ, dub. primo, Bellarminus libro tertio de Pœnitentiâ, Suarez hic, disp. decima-septima, sect. secunda, Vasquez, Valentia cum aliis. Et primò, quicquid obloquantur hæretici, certum est Christum veram potestatem remittendi & retinendi peccata commississe Apostolis, quos Judices hinc in parte constituit: sicut enim ex Evangelio colligimus Christum verè peccata nonnullis remisisse, quia dixit iis remitti eorum peccata, ita cum dixerit Discipulis: *Quorum remisistis peccata, &c.* veram etiam potestatem eis dedit peccata similiter remittendi: cum ergò prudenter hoc munus obire non possint, nisi cognitâ causâ, & statu Pœnitentis, debet ipse peccata sua per confessionem Sacerdoti aperire.

VIII. Secundò Sancti Patres Pœnitentiam comparant cum Baptismo, dicuntque, sicut hic vel re vel voto susceptus necessarius est ad salutem, & eorum peccatorum remissionem, quæ ante Baptismum commissæ sunt, ita & necessarium est Sacramentum Pœnitentiæ, & consequenter confessio, quæ est pars essentialis hujus Sacramenti, seu judicii ad illorum peccatorum remissionem consequendam, quæ commissæ sunt post Baptismum.

IX. Quod verò in primitiva Ecclesia Sacramentum Pœnitentiæ, & consequenter confessio in usu fuerit, probatur tum ex illo Jacobi quinto: *Confitemini alterutrum peccata vestra;* & Joannis primæ capite primo: *Si confiteamur peccata nostra, fidelis est & justus, ut remittat nobis peccata nostra.* Tandem hoc idem probat id quod refertur Actuum decimo-nono, versu decimo-octavo, ubi dicitur viso eventu illo, quo Judæi aliqui ob æmulationem miraculorum à Sancto Paulo in curatione morborum & demonum ejectione factorum, tentantes dæmonia in Christi nomine ejicere, ab iis vulnerabantur, multi credentium timore percussi veniebant, inquit Scriptura confitentes & annunciantes actus suos, seu ut habet lectio Syriaca, offensas suas, & in satisfactionem multi eorum qui fuerant curiosa sectati, libros suos combusserunt, quæ nisi de confessione intelligi commodè non possunt; hoc etiam ex Sancto Cypriano, Tertulliano, Origene, Divo Hilario, Chryso-stomo, Ambrosio, Augustino, & aliis Patribus fusè probat Coninck disp. quinta, dub. primo, Bellarminus, & alii citati.

X. Sed objiciunt hæretici factum Nectarii Archiepiscopi Constantinopolitani, qui videtur confessionem ex Ecclesiâ suâ sustulisse, quod postea in illius imitationem multæ fecerunt Ecclesiæ Orientales, & hac in parte prædecessoris vestigia secutus videtur Sanctus Chryso-stomus, & confessionem similiter impugnasse. De hac historiâ latè Auctores citati, & præter alios Vasquez hic, quæst. nonagesima, artic. primo, dub. tertio, ubi ex professo rem hanc examinat.

XI. Ex iis ergo, quæ ex historicis de hoc facto colligi possunt, dicimus Nectarium non quamcumque confessionem sustulisse, sed solum publicam, seu publicam delictorum recitationem, quæ in Ecclesiâ tunc temporis coram populo fiebat, & pœnitentia similiter publica orationum & jejuniorum ibidem persolvendorum impone-

batur, idque occasione hæresis Novati, qui lapsus post Baptismum in peccatum ad mortem, seu hæresis, ut multi explicant, absolutionem negandam esse dicebat. Cum ergo occasione Matronæ cujusdam, quæ in Ecclesiâ publicam hujusmodi pœnitentiam agebat, scandalum contigisset, & tumultus ortus fuisset in populo, Nectarius publicam hujusmodi confessionem, & pœnitentiam sustulit, quem hac in parte alia Ecclesiæ Orientis secuta sunt, imò ipse S. Chryso-stomus circa hoc Nectarii factum nihil immutandum censuit.

Unde licet Dominicus Soto & Cano censendant tunc Sanctum Chryso-stomum dissimulandum putasse, ut omnino pro tempore auferretur omnis confessio, hoc tamen dici non potest, tum quia illud factum non arguit plus quàm ablationem confessionis publicæ, tum quia Sanctus Chryso-stomus foret sibi contrarius, cum alibi sæpè confessionem Sacerdoti faciendam esse doceat; sic enim libro secundo de Sacerdotio ait: *Multâ quidem arte opus est ut qui laborant Christiani, ultro sibi persuadeant Sacerdotum curationi sese submittere oportere;* & Homiliâ tertiâ in Genesim: *Quia, inquit, in magnam hanc hebdomadam pervenimus, Dei gratia nunc maxime & jejuniis cursus intendendus, & magis continuande sunt preces, faciendaque diligens & pura peccatorum confessio.*

Quod verò Nectarius non omnino abrogavit omnem confessionem constat, cum Nicephorus referat multos postea solitos adhuc fuisse peccata confiteri, & absolutionem ab iis accipere. Unde quando Sanctus Chryso-stomus subinde dicit non opus esse confiteri peccata hominibus, sed Toli Deo, intelligendus est juxta hoc factum Nectarii, nempe, non esse opus publicè & coram testibus peccata aperire, sed privatim & secretò soli Deo per sacerdotem, Dei vicarium.

Sicut ergo Sacramentum Pœnitentiæ est ad salutem necessarium, ita & confessio pars illius essentialis: hæc tamen licet in Concilio Florentino vocetur *oris confessio*, ut distinguatur a confessione cordis, quam solam dicebat Wiclef sufficere, unde per os hoc loco intelligit Concilium quodecumque instrumentum quo animi sensum exterius exprimimus, ut bene Coninck disp. sextâ, dubio primo, num. secundo; hæc inquam non necessario fieri debet voce, cum & muti confiteri possint, & moribundi, voce destituti, ut ex Concilio Arausicano constat & Carthaginensi tertio, per se tamen loquendo confessio fieri debet voce, ut cum Sancto Thoma docent communiter Theologi, cum hæc sit communis praxis Ecclesiæ in re gravi, nempe usu Sacramentorum, & consequenter obligare videatur, tum quia hic est aptissimus ad finem confessionis obtinendum modus.

Graves tamen Auctores docent non esse tantam hanc obligationem, ut aliquando contrarium fieri non possit, non solum ubi simpliciter quis loqui nequit, tunc enim nullum est dubium, sed etiam ubi magna est difficultas. Unde Suarez disput. vigesima-prima, sect. tertia, num. tertio, ait ratione levitatis materie fieri culpam levem, ut si quis non totam confessionem, sed unius vel alterius peccati scripturâ, aut aliis signis faceret: imò addit ibidem Suarez, & tenere videtur Valentia hic, quæst. undecima, puncto primò, & Coninck disp. sextâ, dub. primo, num. tertio, videturque etiam mens Scoti, Cani, Soti & aliorum, quando rationalis subest causa, nullum omnino

XII.

Male affirmant aliqui S. Chryso-stomum omnem omnino confessionem ad tempus sustulisse.

XIII.

Offenditur Nectarium omnem confessionem non abrogasse.

XIV.

Quare in Concilio Florentino vocetur oris confessio.

XV.

Hæc tamen obligatio non est tantâ, ut fieri nequeat contrarium.

omnino esse peccatum, per alia signa præter quam voce confiteri: unde ratione magnæ verecundiæ, aut gravis alicujus difficultatis posset, inquit, confessio scripto Sacerdoti præfenti fieri, vel etiam nutibus, præsertim si Sacerdos interrogando suppleat; tunc enim per illa signa perfectè cognosci poterunt circumstantiæ peccati, quantum ad rectam Sacramenti administrationem requiritur.

SECTIO SECUNDA.

De circumstantiis quibusdam Confessionis.

I. *Utrum confessio sit secreta, non est de necessitate Sacramenti.*

QUÆRES primò: Utrum confessio esse debeat secreta? Ex dictis constat hoc non esse de necessitate Sacramenti, cum olim publicè multi confiterentur, & postea Sacramentalem absolutionem reciperent. Ratio est, quia publica confessio potest esse vera accusatio. Unde Concilium Tridentinum sessione decima-quarta, capite quinto, sine, ait à Christo vetitum non esse, quo minùs quis delicta sua publicè confiteri possit, ubi sermo est de Confessione Sacramentali.

II. *Non videtur quis ad publicam confessionem generatim cogi posse.*

Licet autem possit quis confiteri publicè, non tamen videtur posse ad hoc ab Ecclesiâ, saltem generatim cogi, cum sit res per se difficillima, & vix potest esse valdè necessaria, aut utilis, quam in rem addit Concilium Tridentinum loco proximè citato publicam peccatorum confessionem nec esse divino præcepto mandatum, nec satis consultè humanâ aliquâ lege præcipi posse. In aliquo tamen fortè casu, ut quando delictum est omnino publicum, & scandalosum, inungi hoc posset, cum nihil damni confitenti inde accideret, imo plurimum ad honorem recuperandum conduceret, & aliorum satisfactionem.

III. *Nemo aut per interpretem, aut per literas confiteri tenetur.*

Nemo autem, non solum in Paschate, sed ne quidem in articulo mortis tenetur, aut per literas absenti Sacerdoti datas, aut per interpretem confiteri, ut docet Vasquez quæst. 9. art. primo, dub. tertio, Valentia quæst. 11. puncto primo, & insinuare videtur Layman tract. sexto, capite sexto, num. quinto. Dicunt tamen hi Auctores, si quis in articulo mortis dubitet de verâ contritione, teneri etiam per interpretem confiteri; in hoc enim casu, inquit, tenetur cum famæ jacturâ æternæ salutis prospicere.

IV. *An mendacium in confessione de rebus ad confessionem spectantibus dictum, sit mortale.*

Quæres secundo: Utrum omne mendacium in confessione sit peccatum mortale? Scimus est de iis rebus, quæ ad confessionem spectant, si enim quis in confessione mendacium aliquod dicat de rebus ad confessionem non spectantibus, erit mortale vel veniale secundum materiæ gravitatem. Caietanus universim affirmare videtur omne mendacium in confessione circa res ad confessionem spectantes dictum, esse mortale.

V. *Mendacium quod irritum reddit Sacramentum, semper est mortale.*

Dicendum, si mendacium in confessione dictum sit ejusmodi, ut reddat Sacramentum irritum, esse peccatum mortale, ut si quis neget se commisisse peccatum mortale, quod tamen commisit, & confiteri tenetur; tunc enim si peccaret mortaliter illud retinendo, à fortiori negando. Idem est si quis confiteatur sola duo vel tria venialia quæ non fecit: negare autem se commisisse tale peccatum veniale, modò sufficientem afferat materiam, non est mortale, sicut nec

(de quo præcipuè hic procedit difficultas) accusare se in confessione de aliquo veniali quod non commisit, ut communiter docent Theologi.

Dices primò: Accusare se in confessione de aliquo mortali, quod non commisit, est mortale, ergo & de aliquo veniali. Negatur consequentia: Confitendo enim mortale non commissum decipit Confessarium in re gravi, & necessariâ ad sententiam rectè in hoc judicio ferendam.

Dices secundo: Saltem forma redditur ex parte falsa, cum significet absolvi hominem illum ab omnibus peccatis tunc in confessione dictis. Negatur antecedens: Sensus enim verborum juxta supra dicta solum est, Ego quantum est ex me te absolvo, hoc autem cum veritate stare potest, licet unum vel alterum veniale confiteatur quis, de quo non doleat, vel etiam quod non commisit, modò aliquaverè, & cum debito dolore confiteatur, & sufficientem materiam præbeat Sacramento.

Et eodem modo solvitur id quod objici solet, nempe esse mortale peccatum inter varias hostias triticeas unam hordeaceam consecrationi subijcere: verba enim consecrationis sunt absoluta non conditionata, quod tamen in verbis, quæ in judicio aut donationibus usurpantur, familiare est. Deinde esset periculum per se loquendo ne sumeretur sola illa hostia per modum Sacramenti. Tertio constituit una hostia juxta probabilem sententiam unum per se Sacramentum, saltem physicè loquendo, & consequenter integrum Sacramentum redderetur irritum, sicut si Episcopus verba ordinationis in Sacerdotem supra multos simul pronunciat, quorum unus non esset baptizatus, aut femina, peccaret mortaliter, sicut & faceret persona illa, si se in his circumstantiis ordinandam substitueret, quia nimirum, cum singulis detur diversum Sacramentum, integrum Sacramentum redderetur irritum, at vetò absolutio ab omnibus peccatis, quæ in unâ confessione subjiciuntur clavibus, constituit unicum tantum Sacramentum, sicut & eorum confessio aut dolor. Quemadmodum ergo unum peccatum veniale sine dolore debito aut etiam cum complacentiâ illius, ut docet Coninck disp. sextâ, dub. tertio, num. decimo, inter alia clavibus subijcere non est mortale, modò absit contemptus, sicut nec aliud peccatum veniale in confessione aut alterius Sacramenti susceptione committere, ita nec illud subijcere clavibus quod non commisit.

SECTIO TERTIA.

De integritate Confessionis.

PRIMUM hac in re dubium est, utrum confessio esse debeat integra? Respondetur affirmativè, ut habetur tum in Concilio Lateranensi capite *Omnia utriusque sexus*, tum Tridentino sessione decimâ quartâ, cap. quinto, ubi docet debere homines omnia mortalia peccata, quorum post diligentem sui discussionem conscientiam habent, in confessione recensere: diligens autem discussio censetur, quæ mediocri adhibitâ diligentia fit, præsertim si speret fore ut interrogationibus à Confessario factis, & ulterioris examinis vicem suppleantibus rectè confiteatur.

VI. *Quamvis accusare se falso de aliquo mortali sit mortale, non tamen de veniali.*

VII. *Negat peccatum veniale quod quis confiteatur, quod tamen non fecit, reddit formam ex parte falsam.*

VIII. *Quemvis sit mortale unâ hostiam hordeaceam inter alios triticeas consecrationi subijcere, non tamen solum peccatum veniale inter vera confiteatur.*

I. *Confessio esse debet integra.*

Dubitatur